

Uchwała nr 27/24
Sejmiku Województwa Mazowieckiego
z dnia 26 marca 2024 r.

w sprawie udzielenia przez Województwo Mazowieckie pomocy finansowej na realizację zadań w ramach Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Zachowania i Tworzenia Miejsc Pamięci Narodowej pn.: „Mazowsze dla miejsc pamięci 2024”

Na podstawie art. 18 pkt 20, w związku z art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094 oraz z 2023 r. poz. 572 i 1688), art. 216 ust. 2 pkt 5 i art. 220 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.¹⁾) oraz art. 47 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267, z 2023 r. poz. 1586 i 2005 oraz z 2024 r. poz. 123) - uchwała się co następuje:

§ 1.

1. Udziela się pomocy finansowej gminom/powiatom/dzielnicom m.st. Warszawy umieszczonym na Liście Beneficjentów Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Zachowania i Tworzenia Miejsc Pamięci Narodowej pn.: „Mazowsze dla miejsc pamięci 2024” stanowiącej załącznik do uchwały, z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań w ramach Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Zachowania i Tworzenia Miejsc Pamięci Narodowej pn.: „Mazowsze dla miejsc pamięci 2024”.
2. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, wynosi łącznie 2 000 000 zł.
3. Pomoc finansowa, o której mowa w ust. 1, zostanie przekazana na podstawie indywidualnych umów z Beneficjentami wymienionymi w załączniku do uchwały, określających szczegółowe warunki jej udzielenia, przeznaczenia i zasady rozliczenia.

§ 2.

Środki finansowe, o których mowa w § 1 ust. 2, zostały zaplanowane w budżecie Województwa Mazowieckiego na rok 2024 – przyjętym uchwałą nr 210/23 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2023 r. w sprawie uchwały budżetowej Województwa Mazowieckiego na 2024 rok²⁾ (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2023 r. poz. 15112) i pochodzą z dochodów własnych.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Mazowieckiego.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Mazowieckiego

Ludwik Rakowski

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2023 r. poz. 1273, 1407, 1429, 1641, 1693 i 1872.

²⁾ Zmienioną uchwałą nr 2/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 6 lutego 2024 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 2041).

Uzasadnienie

Jednym z zagrożeń dla przestrzeni kulturowej województwa mazowieckiego jest zróżnicowany i często niewystarczający stan zachowania obiektów zabytkowych, a także miejsc pamięci narodowej o szczególnych wartościach historycznych i kulturowych. Istotnymi barierami dla zachowania stanu tych obiektów są m.in.: niedostateczne zabezpieczenie, niewystarczająca ilość prac konserwatorskich i środków finansowych, nietrwały budulec. Nie ulega również wątpliwości, że naszym obowiązkiem jako wspólnoty jest pamiętanie o historii oraz przypominanie o bohaterach i wydarzeniach, które stanowią ważną część naszego dziedzictwa narodowego.

Celem Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Zachowania i Tworzenia Miejsc Pamięci Narodowej pn. „Mazowsze dla miejsc pamięci” (dalej jako: „Program”) jest zachowanie, a także tworzenie nowych miejsc pamięci, będących świadectwem wydarzeń, o szczególnym znaczeniu dla kształtowania się tożsamości narodowej Polaków (tj. pomniki, kapliczki, krzyże przydrożne, tablice upamiętniające wydarzenia lub postacie historyczne, nagrobki). Program obejmuje wydarzenia i postacie znaczące dla Narodu i Państwa Polskiego oraz Województwa Mazowieckiego, w szczególności postacie, które walczyły o wolność narodową i suwerenność państwową Polski lub były ofiarami represji władz zaborczych i reżimów totalitarnych oraz miejsca ich spoczynku, a także miejsca walk i męczeństwa. Programem są również objęte obiekty związane z działaniami prowadzonymi na rzecz odzyskania lub obrony niepodległości Polski, utrwalenia systemu demokratycznego, rozwoju społecznego i gospodarczego.

Tym samym Program wpisuje się w cele rozwojowe Mazowsza przyjęte do zrealizowania przez samorząd województwa oraz inne podmioty, jakie zostały określone w Strategii rozwoju województwa mazowieckiego 2030+ przyjętej uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 maja 2022 r., zgodnie z którą Województwo Mazowieckie posiada – nieobjęte formami ochrony zabytków – zasoby kulturowe o szczególnych wartościach historycznych i kulturowych. Szczególnymi obszarami, zarówno ze względu na wartość, jak i pamięć historyczną, są miejsca martyrologii oraz miejsca pamięci. Miejsca te wymagają odpowiedniego upamiętnienia.

Program skierowany jest do gmin i powiatów położonych w granicach administracyjnych województwa mazowieckiego oraz dzielnic miasta stołecznego Warszawy, z którymi będą podpisywane umowy o przyznanie pomocy finansowej. Udzielenie pomocy finansowej na ww. zadanie jest możliwe na podstawie art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.).

Obecnie realizowana jest druga edycja Programu³.

Zarząd Województwa Mazowieckiego 3 października 2023 r. na podstawie uchwały nr 1617/440/23 przyjął Regulamin udzielania i przyznawania pomocy finansowej z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Zachowania i Tworzenia Miejsc Pamięci Narodowej pn.: „Mazowsze dla miejsc pamięci 2024”, dalej jako „Regulamin”.

Zgodnie z Regulaminem, na realizację jednego zadania Wnioskodawca może się ubiegać o środki w wysokości do 100 000 zł (do 80 % kosztów kwalifikowalnych), minimalny wkład

---

³ W pierwszej edycji Programu „Mazowsze dla miejsc pamięci 2023” na realizację zadań Samorząd Województwa Mazowieckiego przeznaczył środki w wysokości 2 000 000 zł. W ramach naboru wpłynęły 132 wnioski. Do oceny merytorycznej przeszło 127 wniosków. Komisja oceniła wnioski w trzech kategoriach, tj.:

- 1) prace restauratorskie, prace konserwatorskie, roboty budowlane - 93 wnioski
- 2) tworzenie nowych MPN – 20 wniosków
- 3) wystawy / ekspozycje – 14 wniosków

Łączna kwota wnioskowanej pomocy - 7 585 274,81 zł

Szacowana wartość całkowita zadań - 10 175 530,12 zł

Zarząd Województwa Mazowieckiego ostatecznie zdecydował o przyznaniu pomocy finansowej w jednej kategorii tj. prace restauratorskie, prace konserwatorskie, roboty budowlane. Dotację otrzymało 41 Gmin, z czego dwie zrezygnowały z realizacji po otrzymaniu dotacji.

- wnioskowana kwota - 2 426 405,55 zł
- kwota przyznanej pomocy finansowej na podstawie podpisanych umów - 2 000 000,00 zł
- ostateczna kwota udzielonej pomocy finansowej na podstawie rozliczeń - 1 815 440,87 zł

własny Wnioskodawcy wynosi co najmniej 20 % kosztów kwalifikowalnych - wartości wnioskowanego zadania.

Środki przeznaczone na realizację zadań w ramach Programu w wysokości 2 000 000 zł (1 500 000 zł - prace restauratorskie, prace konserwatorskie, roboty budowlane oraz 500 000 zł – tworzenie nowych miejsc pamięci narodowej), zostały zabezpieczone w budżecie województwa na 2024 r. w dz. 921, rozdz. 92120, § 2710, Zadanie Mazowiecki Instrument Wsparcia Zachowania i Tworzenia Miejsc Pamięci Narodowej pn.: „Mazowsze dla miejsc pamięci”; 7.2.9.PROGRAM.WSPARCIA.MIEJSC.PAMIĘCI.NARODOWEJ/WPF_PW.

Nabór wniosków o udzielenie pomocy finansowej w ramach drugiej edycji Programu „Mazowsze dla miejsc pamięci 2024” trwał od 18 października do 10 listopada 2023 r.

W ramach naboru wpłynęło 97 wniosków, z czego 18 wniosków nie przeszło oceny formalnej. **Do oceny merytorycznej zakwalifikowało się 79 wniosków.**

Zarządzeniem nr 758/23 Marszałka Województwa Mazowieckiego z dnia 16 listopada 2023 r. została powołana Komisja do oceny merytorycznej wniosków (dalej jako: „Komisja”), w skład której weszli przedstawiciele Muzeum Historii Ruchu Ludowego, Muzeum Niepodległości, Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego oraz Pełnomocnik Marszałka ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Komisja obradowała w dniach 4-8 stycznia 2024 r.

Podczas obrad Komisja oceniała merytorycznie wnioski w dwóch kategoriach, tj.:

1) prace restauratorskie, prace konserwatorskie, roboty budowlane - 63 wnioski;	
na łączną kwotę wnioskowanej pomocy	3 984 708,06 zł
szacunkowa wartość całkowita zadań	5 218 564,44 zł
2) tworzenie nowych miejsc pamięci narodowej – 16 wniosków;	
na łączną kwotę wnioskowanej pomocy	1 155 557,43 zł
szacunkowa wartość całkowita zadań	1 538 048,66 zł
➤ Łączna kwota wnioskowanej pomocy	5 140 265,49 zł
➤ Szacunkowa wartość całkowita zadań	6 756 613,10 zł

Komisja podczas oceny merytorycznej wniosków kierowała się przyjętymi Kryteriami (stanowiącymi załącznik do Regulaminu) z podziałem na ww. kategorie.

Przy rozpatrywaniu wniosków w kategorii: prace restauratorskie, prace konserwatorskie, roboty budowlane, Komisja szczególną uwagę zwracała na stan zachowania oraz stopień zagrożenia istnienia obiektów. Obiekty, które wg opisu i załączonych zdjęć, były najbardziej zaniedbane i zniszczone oraz posiadające wysoką wartość historyczną, otrzymały największą liczbę punktów. Ponadto chcąc, aby jak największa liczba obiektów znajdujących się w bardzo złym stanie technicznym otrzymała pomoc finansową, członkowie Komisji zaproponowali skupienie się na kosztach związanych bezpośrednio z renowacją samego obiektu.

Podczas oceny w kategorii: nowe miejsca pamięci, Komisja, zgodnie z Kryteriami, kierowała się głównie oceną historycznego znaczenia planowanego do realizacji obiektu oraz jego ogólną koncepcją. Zaproponowano obniżenie niektórych kosztów. Były to koszty głównie związane z zagospodarowaniem terenu, wykonaniem ogrodzenia oraz robotami wykończeniowymi czy ziemnymi.

Na podstawie oceny formalnej i merytorycznej wniosków przeprowadzonej zgodnie z ww. Regulaminem, Komisja opracowała listę na której znalazło się 70 pozytywnie ocenionych wniosków z przyznaną punktacją oraz proponowaną kwotą pomocy finansowej (57 zadań w kategorii: prace restauratorskie, prace konserwatorskie, roboty budowlane oraz 13 zadań w kategorii: tworzenie nowych miejsc pamięci narodowej).

Zgodnie z § 6 ust. 1 ww. Regulaminu, Zarząd Województwa Mazowieckiego ostatecznie rekomenduje przyznanie pomocy finansowej dla wybranych zadań Sejmikowi Województwa

Mazowieckiego określonych na Liście Beneficjentów w ramach Programu obejmującej łącznie **38 zadań** zgłoszonych do realizacji przez gminy/powiaty oraz dzielnice m.st. Warszawy, tj.: **31 zadań w ramach kategorii prace restauratorskie, prace konserwatorskie, roboty budowlane oraz 7 zadań w ramach kategorii tworzenie nowych miejsc pamięci.** Proponowana przez Zarząd Województwa Lista Beneficjentów stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

Łączna wartość proponowanej pomocy finansowej ze środków własnych budżetu Województwa Mazowieckiego na realizację zadań ujętych w Liście Beneficjentów w ramach Programu wynosi **2 000 000 zł**, w tym:

- prace restauratorskie, prace konserwatorskie, roboty budowlane,
  - **proponowana kwota pomocy finansowej 1 500 000 zł**
wnioskowana kwota pomocy finansowej 1 916 602 zł

- tworzenie nowych miejsc pamięci narodowej.
  - **proponowana kwota pomocy finansowej 500 000 zł**
wnioskowana kwota pomocy finansowej 609 997,44 zł

Ostateczną decyzję w sprawie zatwierdzenia Listy Beneficjentów i wysokości przyznanej pomocy finansowej podejmuje Sejmik Województwa Mazowieckiego w drodze uchwały. Podjęta przez Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwała będzie stanowiła podstawę do zawarcia Umowy pomiędzy Województwem a Beneficjentem.

Zgodnie z § 6 ust. 9 ww. Regulaminu pozostałe zadania, które nie znalazły się w projekcie ww. Listy Beneficjentów „Mazowsze dla miejsc pamięci 2024”, mogą zostać rozpatrzone w przypadku pojawienia się dodatkowych środków przeznaczonych na realizację „Mazowsze dla miejsc pamięci 2024”.

Mając na uwadze powyższe, Zarząd Województwa Mazowieckiego wnosi o podjęcie przedmiotowej uchwały.